تمثیل معیت حقایق ثابتة با هر مکان و زمانی، برای تبیین معیت خداوند متعال

خود وحدت هم، چنین است؛ تمام طبایع صرفه، لایتثنی هستند. یعنی هر طبیعتی که می‌بینید، از حیث نفس الطبیعه، لایتثنی است. یعنی وحدتش، وحدت غیرعددی است. تمام حقایق ثابته، یک جور معیت دارند با هر زمانی و با هر مکانی. مثلاً شما می‌گویید: «لَوۡ كَانَ فِيهِمَآ ءَالِهَةٌ إِلَّا ٱللَّهُ لَفَسَدَتَا»[1]؛ این یک قضیه‌ی شرطیه است. این قضیه‌ی شرطیه، صادق است یا کاذب؟ می‌گویید قضیه‌ی صادقه است؛ استحاله دارد. خُب، اگر صادق است، وقتی ما هستیم محال است یا وقتی بشر هم نباشد، اجتماع شریک الباری ممتنع است؟ امتناع شریک الباری که به ما ربطی ندارد. ما هم نبودیم، شریک الباری ممتنع بود. خُب، حالا جای این امتناع شریک الباری کجا است؟ در کدام مکان شریک الباری ممتنع است؟ در کدام زمان شریک الباری ممتنع است؟ در هر مکان و هر زمان. اصلاً زمانی و مکانی نیست. یک حقیقت ثابت است، ورای زمان. خُب، اگر بگویید هر کجا بروید شریک الباری ممتنع است، می‌گویید شریک الباری چیزی است که با هر چیزی حاضر است و همه جا هست! مانعی ندارد. مثال است. مثال برای این است که ما یک حقیقتی داریم که - جهت سلبی آن - زمانی و مکانی نیست و از موطنی است که بر همه‌ی زمان‌ها و مکان‌ها احاطه دارد. هر کجا بروید، خودش را نشان می‌دهد. مکانی نمی‌تواند از حضورش ممانعت کند. بگویید ما به جایی می‌رویم که در آنجا دیگر شریک الباری ممتنع نباشد. چنین چیزی نداریم. در یک زمانی می‌رویم که در آن زمان، شریک الباری ممتنع نباشد، نداریم. این یک مثال است و همچنین سایر حقائقی که شما بگویید؛ حقایق علمی که واقعیت داشته باشد؛ حقایق ریاضی و ... . ثابتاتی هستند که حالشان، حال تجرد است. یعنی در موطنی هستند که زمانی و مکانی نیستند و لذا در هر زمان و مکانی بروید، همانطور هستند.

---

[1]. الانبیاء، آیه‌ی ۲۲.

بازبینی #2
ایجاد شده 28 ژانویه 2024 15:56:11 توسط ... .
به روزرسانی شده 3 فوریه 2024 15:31:19 توسط ... .